اخبار کوتاه

توضیحات خاندوزی درباره بخشودگی جرایم وام

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: بخشودگی جرایم وام‌ها در بانک‌های تحت مدیریت دولت، از اول اسفندماه اجرایی می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، سید احسان خاندوزی درباره بخشودگی جرایم بانکی به مناسبت دهه مبارک فجر توضیح داد: براساس توافق با مدیران عامل بانک‌های دولتی و بانک‌های تحت مدیریت وزارت اقتصاد، هر آنچه به عنوان اصل بعلاوه نرخ سود است، باید پرداخت شود؛ اما آن جزء سومی که به عنوان جرایم بانکی در نظر گرفته می‌شود، مشمول بخشودگی می‌شود.

وزیر اقتصاد تاکید کرد: هر بانک دولتی در این زمینه همکاری نکند، به بازرسی وزارت اقتصاد یا معاونت بانک و بیمه وزارت اقتصاد اطلاع داده می‌شود تا برخورد لازم صورت گیرد.

خاندوزی گفت: این مصوبه، ابلاغیه هیات مدیریت بانک‌هاست، بنابراین بانک‌های دولتی و تحت مدیریت وزارت اقتصاد موظف هستند این کار را انجام دهند و بانک‌ها اعلام کردند این بخشنامه پس از ابلاغ، از اول اسفند در تمام استان‌ها و در تمام شعب اجرا می‌شود.

۱۹ بهمن ماه سید احسان خاندوزی از توافق با مدیران عامل بانک‌های دولتی و بانک‌های تحت مدیریت این وزارتخانه برای اجرای طرحی با هدف وصول مطالبات غیرجاری و همچنین مساعدت با افرادی که به علت مشکلات اقتصادی امکان بازپرداخت به موقع تسهیلات خود را نداشته‌اند، خبر داد.

ارتقای صنعت خودرو به کمک بورس در لایحه بودجه ۱۴۰۲

عضو کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۲ گفت: مجلس در لایحه بودجه سال آینده پیشنهادات بسیار خوبی برای ارتقای صنعت خودرو و عرضه کامل محصولات در بورس ارائه کرده که در صورت تصویب، شاهد ارتقای صنعت خودرو، کمک به شفافیت و حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده خواهیم بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، «اسماعیل حسین زهی» به تداوم عرضه خودرو در بورس کالا اشاره کرد و گفت: متأسفانه به دلیل مشکلات به وجود آمده طی چند سال اخیر، شاهد قیمت‌گذاری دستوری در حوزه خودرو و برگزاری قرعه‌کشی یا همان لاتاری و بخت‌آزمایی برای خرید خودرو در کشور هستیم که این روش‌ها به هیچ عنوان مورد تایید نیست و باید تغییر کند.

وی معتقد است که ادامه قرعه‌کشی به صلاح کشور نیست و این روش باید تغییر کند.

حسین‌زهی ادامه داشت: تجربه چند ماه اخیر نشان داده که با عرضه خودرو در بورس کالا، خودروها با قیمت‌های مورد رضایت مصرف‌کنندگان به دست آن‌ها می‌رسد و می‌توان با افزایش تولید و عرضه، این مسیر را بهتر پیش برد و حتی خودروهای با کیفیت‌تری در کشور تولید و عرضه کرد.

حسین‌زهی به ورود شورای رقابت در حوزه بازار خودرو اشاره کرد و گفت: برخی اقدامات شورای رقابت که به‌تازگی انجام شده است، مورد پذیرش نیست و شورای رقابت باید در این زمینه با توجه به واقعیت‌های صنعت خودروی کشور تصمیم‌گیری کند تا دسترسی عادلانه مردم به خرید خودرو فراهم شود.

عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ ادامه داد: نمایندگان مردم در مجلس در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور پیشنهادهای بسیار خوبی برای ارتقای صنعت خودرو و عرضه کامل محصولات در بورس ارائه کرده‌اند که در صورت تصویب این طرح، شاهد ارتقای صنعت خودرو، کمک به شفافیت و حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده خواهیم بود.

به گزارش ایرنا، «جعفر قادری»، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس نیز روز گذشته با بیان اینکه ادامه قرعه‌کشی خودرو به صلاح اقتصاد کشور نیست، گفت: ادامه قرعه‌کشی به هر نحوی حاصلی جز صف‌های خرید طولانی و ادامه شرایط ملتهب بازار ندارد و منطقی‌ترین شکل این است که خودرو از طریق بورس عرضه شود تا با واقعی شدن قیمت‌ها، امکان توسعه شرکت‌های تولیدی و رشد تولید مهیا شود.

تولید موتورسیکلت در کشور ۸۹ درصد افزایش یافت

شرکت‌ها و کارخانجات موتورسیکلت‌سازی کشور از ابتدای امسال تا پایان دی‌ماه ۲۳۷ هزار و ۶۶۲ دستگاه انواع موتورسیکلت تولید کردند.

به گزارش پیام آشنا، این آمار در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰ (تولید ۱۹۸ هزار و ۸۷ دستگاه) رشد ۸۹ درصدی نشان می‌دهد.

برپایه این گزارش، در سال ۹۹ تعداد ۱۵۰ هزار و ۶۸۱ دستگاه در سال ۹۸ تعداد ۸۷ هزار و ۱۹۹ دستگاه، در سال ۹۷ تعداد ۸۶ هزار و ۲۵۵ دستگاه و در سال ۹۶ تعداد ۸۷ هزار و ۷۰۹ دستگاه موتورسیکلت در کشور تولید شده بود.

ارتقای عمق داخلی‌سازی محصولات تولیدی توسط تولیدکنندگان و دستیابی به پُرسلاه (پلتفرم) مشترک بومی در خصوص مدل‌های پُرفروش موتورسیکلت و دوچرخه، به عنوان راه حلی موثر به‌منظور افزایش تولید، کاهش ارزبری، کنترل قیمت و ربوب دلش فنی طراحی و ساخت موتورسیکلت بر اساس نیاز مصرف کنندگان داخلی، از سوی کارشناسان عنوان می‌شود، با توجه به تکالیف قانونی از رده خارج کردن موتورسیکلت‌های فرسوده به‌منظور بهبود کیفیت هوا و نیز هدفگذاری برای دستیابی به فناوری‌های پیش‌روی صنعت موتورسیکلت، تولید، عرضه، اقتصادی‌سازی و ترویج استفاده از موتورسیکلت‌های برقی جزو برنامه‌های اصلی وزارت صنعت، معدن و تجارت و تولیدکنندگان موتورسیکلت است. امروز و در دسته موتورسیکلت‌های پُرتیراژ، به‌جز موتور (Engine) که از خارج از کشور تامین می‌شود، در سایر اجزا و قطعات متشکله بیش از ۶۰ درصد داخلی‌سازی محقق شده است.

صنعت موتورسیکلت ایران متشکل از ۴۴ کارخانه تولیدی است که با ۱۶ هزار نفر نیروی کار مستقیم و بیش از ۸۰ هزار نفر نیروی کار غیرمستقیم فعالیتمی کند.

سخنگوی وزارت صمت: آیفون ۱۴ فعلا رجیستری نمی‌شود

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: تا این لحظه هیچ تصمیمی برای رجیستری آیفون ۱۴ گرفته نشده است.

به گزارش پیام آشنا، امید قالیباف افزود: متاسفانه مصاحبه تاریخ گذشته بنده را مرمود آیفون ۱۴ مجدد بازنشر کردهاند، قطعا هدف از این کار بهانه افزایش قیمت و اجحاف به مصرف‌کنندگان است.

وی تصریح کرد: مجدد اعلام می‌کنم تا این لحظه هیچ تصمیمی برای رجیستری آیفون ۱۴ گرفته نشده، مراقب کلاهبرداران باشید.

مدیرعامل سازمان حسابرسی:

صندوق‌های بازنشستگی ناترازی دارد

مدیرعامل سازمان حسابرسی ضمن بیان اینکه آماری در مورد اموال مازاد دولت وجود ندارد در مورد وضعیت صندوق‌های بازنشستگی اعلام کرد که این صندوق‌ها ناترازی دارند.

به گزارش پیام آشنا، قدرت‌الله اسماعیلی در نخستین نشست خبری خود با اشاره به اینکه سازمان حسابرسی با ۱۱۱۲ نفر نیرو حسابرسی ۷۵۰ شرکت را انجام داده است، گفت: در ۹ ماهه سال جاری ۱۶۷۱ فقره گزارش توسط سازمان حسابرسی به مراجع ذیربط اعلام شده است که از این میان ۵۲ درصد گزارش‌ها دارای اظهار نظر، ۴۸ درصد دارای اظهارنظر مشروط و دو درصد نیز عدم اظهار نظر و مردود بودند.

وی ادامه داد: همچنین ۵۴۲۶ مورد عدم رعایت قوانین و مقررات در شرکت‌ها گزارش شده و ۹۱ شرکت طی سال جاری به مراجع قضایی معرفی شده‌اند که بعضا شرکت‌های مادر تخصصی و بانک‌ها بوده‌اند. جرم این شرکت‌ها اکثرا عدم رعایت قوانین و مقررات بوده و این عدم رعایت قوانین مربوط به قانون پولشویی است. البته در قانون پولشویی تکالیفی به شرکت‌ها محول شده، اما بستر آن فراهم نشده است.

مدیرعامل سازمان حسابرسی با اشاره به حذف امضای طلایی عنوان کرد: حذف امضای طلایی تعیین صلاحیت حسابداران رسمی یکی از اقداماتی بوده که اخیرا انجام شده است.

صندوق‌های بازنشستگی ناترازی دارند

اسماعیلی در ادامه در پاسخ به سوال اینسا در مورد وضعیت صندوق‌های بازنشستگی توضیح داد: در این صندوق‌ها ناترازی وجود دارد که دولت در جهت رفع آن‌ها اقدام و کمک کرده است ناترازی از بین برود.

وی ادامه داد: بخشی از مطالبات صندوق‌ها از دولت است و برخی بانک‌ها از صندوق‌ها مطالبه دارند که در این راستا تفاهمی بین صندوق‌ها، بانک‌ها و دولت شکل گرفته است.

مدیرعامل سازمان حسابرسی در پاسخ به سوال دیگر اینسا در مورد میزان بدهی دولت به بانک‌ها و دلیل اختلاف نظر بانک‌ها و دولت عنوان کرد: این بدهی ناشی از اختلاف روش محاسبه سود است. بانک‌ها ادعای دیگری دارند که مورد پذیرش دولت نیست. بانک‌ها باید در بستر قانون حرکت کنند. سود مرکب پذیرفته نیست. یک تفسیر متفاوتی از بخش‌نامه‌ها وجود دارد که باید این موضوع برطرف شود.

ثبت و ضبطی دارایی‌های دولت وجود ندارد

اسماعیلی در ادامه با تاکید بر اینکه سازمان حسابرسی به طرح مولدسازی ورود نکرده است، گفت: ما اطلاعاتی در این زمینه نداریم. یکی از کارها تدوین استانداردهای حسابداری بخش عمومی بود که تاکنون در کشور به طور کامل اجرا نشده که اگر اجرا شود شناسایی دارایی‌های دولت صورت می‌گیرد و ثبت خواهد شد.

وی با تاکید بر اینکه ثبت و ضبطی از دارایی‌های دولت وجود ندارد گفت: آمارها از سوی دستگاه‌ها ثبت نمی‌شود. دولت‌ها تغییر می‌کنند بدون اینکه گزارشی از عملکرد مالی خود در هنگام آغاز و پایان کار خود اعلام کنند. دولت‌ها هیچوقت در مورد دارایی‌های خود صورت مالی منتشر نکردند.

مدیرعامل سازمان حسابرسی با بیان اینکه در حسابداری نقدی نمی‌توان تعهدات را شناسایی کرد، در مورد اینکه در علم حسابرسی به چه اموالی مازاد گفته می‌شود، توضیح داد: به اموالی که در فرایند ارائه کالا و خدمات در آینده به کار گرفته نشود مازاد گفته می‌شود. تشخیص هیات مولدسازی در این مورد اشتباه نخواهد بود زیرا سابقه املاک را بررسی می‌کنند.

اسماعیلی در پاسخ به سوال اینسا که میزان اموال مازاد سازمان حسابرسی چقدر است؟ گفت: ما اموال مازاد نداریم، کسری هم داریم. حتی مراسم تودیع معارفه در نمازخانه برگزار شد و صندلی هم کرایه کردیم.

به گفته وی حسابرسی صداوسیما و بانک مرکزی بر عهده سازمان حسابرسی نیست.

غفاریان خبر داد:

افزایش مصرف گاز در البرز

مدیر عامل شرکت گاز استان البرز با بیان اینکه میزان مصرف گاز در این استان نسبت به ماه های گذشته رکورد زده است، از مردم خواست برای جلوگیری از قطعی گاز در مصرف این نوع انرژی صرفه جویی کنند.

به گزارش پیام آشنا، سیدرضا غفاریان اعلام کرد: طبق بررسی ها میزان مصرف گاز البرز در شبانه روز به بالای ۲۳ میلیون متر مکعب رسیده که بیش از ۲ برابر ماه های آذر و دیماه امسال است.

وی ادامه داد: با توجه به بروندت هوا و احتمال قطعی گاز ، انتظار می رود مردم در مصرف گاز صرفه جویی کنند زیرا در این شرایط ممکن است برخی هموطنان با مشکل مواجه شوند.

غفاریان یادآور شد: بیش از ۶۰ درصد گازی تزریق شده به شبکه ها برای مصرف خانگی است و با توجه به موج سرما شاهد افزایش مصرف در این بخش هستیم.

وی افزود: شهروندان دمای رفاه را بین ۱۸ تا ۲۱ درجه نگه دارند و سعی کنند که با لباس گرم و بستن در اتاق هایی که استفاده نمی کنند منزل و خودشان را گرم نگه دارند.

مدیر عامل شرکت گاز استان البرز مطرح کرد: استفاده از شیر شوفاژ توموستاتیک و خاموش کردن وسایل گاز سوز اضافی نقش موثری در مدیریت مصرف سوخت دارد.

وی بهینه سازی موتور خانه ها را از دیگر عوامل صرفه جویی در مصرف انرژی عنوان کرد و ادامه داد: استفاده از پرده های ضخیم و بستن پنجره ها از دیگر نکاتی است که می توان در مصرف گاز صرفه جویی کرد.

غفاریان بیان کرد: مشترکان با کم کردن یک درجه از دمای وسیله گرمایشی خود می توانند کمک قابل توجهی برای جریان پایدار گاز داشته باشند.

اکنون ۹۹.۹ درصد جمعیت شهری و بیش از ۹۵ درصد جمعیت روستایی استان سه میلیون و ۲۰۰ هزار نفری البرز زیر پوشش شبکه گاز سراسری قرار دارند.

مدیر بانک توسعه تعاون البرز خبر داد:

پرداخت بیش از هزار میلیارد تومان تسهیلات توسط بانک توسعه تعاون البرز

مدیر بانک توسعه تعاون البرز از پرداخت ۱۰ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال تسهیلات توسط این بانک از ابتدای امسال تا ۲۲ بهمن ماه خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، علی غیاثی روز دوشنبه ۲۴ بهمن ماه در نشست با اصحاب رسانه با بیان اینکه از ابتدای امسال تا ۲۲ بهمن ماه، ۱۰ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال تسهیلات در قالب ۳۳۱۲ فقره وام توسط بانک توسعه تعاون البرز پرداخت شده است، گفت: از این تعداد ۲۴۶ فقره به مبلغ ۶۹۱۸ میلیارد ریال به شخصیت‌های حقوقی اعم از شرکت‌های تولیدی، خدماتی، تعاونی و... و ۳۰۶۶ فقره به مبلغ ۳۲۰۰ میلیارد ریال مربوط به اشخاص حقیقی بوده است.

غیاثی به تسهیلات بانک توسعه تعاون برای کمک به تحکیم بنیان خانواده اشاره کرد و افزود: این تسهیلات به مبلغ ۳۰۰ میلیارد ریال در قالب ۴۲۲ وام فرزندآوری، ازدواج و مسکن پرداخت شده است.

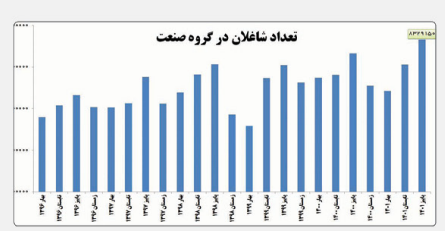

وی در خصوص تسهیلات نهادهای حمایتی هم گفت: ۲۷۰ وام مربوط به کمیته امداد و بهزیستی و به مبلغ ۲۵۰ میلیارد ریال توسط بانک توسعه تعاون در البرز پرداخت شده است.

این مسئول اضافه کرد: در بخش مشاغل خانگی هم ۱۶۰ وام به مبلغ ۹۰ میلیارد ریال پرداخت شده و پرونده‌های دیگری هم در حال تشکیل و پرداخت است.

وی در ادامه با بیان اینکه در این مدت ۹۸ وام ضروری قرض الحسنه به مبلغ ۲۱۰ میلیارد ریال پرداخت شده است؛ گفت: در قالب بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال گذشته هم ۲۵ فقره وام به مبلغ ۱۵۴۶ میلیارد ریال به اشخاص حقوقی پرداخت شده که عمده آن بابت معرفی شدگان از سازمان صمت، میراث فرهنگی، کار و بخش کشاورزی بوده است.

غیاثی در ادامه خاطرنشان کرد: طبق اساسنامه باید ۷۰ درصد تسهیلات را به بخش تعاون پرداخت کنیم که تا الان ۶۳ درصد پرداخت کرده‌ایم.

مرکز آمار: رکورد اشتغال در صنعت کشور شکسته شد

در پاییز ۱۴۰۱ میزان اشتغال در گروه صنعت به رقم بی‌سابقه ۸ میلیون و ۳۲۹ هزار نفر رسید.

به گزارش پیام آشنا، مرکز آمار ایران تعداد شاغلان در کشور را در سه گروه کشاورزی، خدمات و صنعت تهیه و منتشر می‌کند. بر اساس جدیدترین گزارش مرکز آمار، در پاییز امسال بالاترین رکورد تعداد شاغلان کشور در گروه صنعت ثبت شده است.

بررسی آمار نیروی کار در فصل پاییز که توسط مرکز آمار ایران منتشر شده است نشان می دهد، در پاییز امسال اشتغال در گروه صنعت کشور با ۲ درصد افزایش نسبت به فصل مشابه سال قبل به ۸ میلیون و ۳۲۹ هزار نفر بالغ شده است. این میزان اشتغال در بخش صنعت ۶۶۶ هزار نفر بیشتر از میزان اشتغال در بخش صنعت در سال ۱۳۹۶ است.

تعداد افراد شاغل در بخش صنعت به بالاترین رقم در طول تاریخ بخش صنعت کشور رسیده است.

احیای بیش از ۲ هزار واحد راکد و نیمه‌تعطیل در دولت سیزدهم، رونق گرفتن فعالیت واحدهای صنعتی، مدیریت قطع برق و گاز صنایع نسبت به دولت گذشته و بازگشت رونق به بازارها، دلایل اصلی رکورد زدن تعداد شاغلان در بخش صنعت کشور است.

سرما پرتقال را گران کرد

رئیس اتحادیه بارفروشان تهران دلیل کمبود پیاز را شروع بارندگی‌ها اعلام کرد و گفت: با کمبود عرضه‌ای روبه‌رو شدیم که منجر شد قیمت پیاز به ۱۸ هزار تومان و دیروز به ۲۲ هزار تومان برسد.

به گزارش پیام آشنا، رئیس اتحادیه بارفروشان تهران درباره ماجرای کمیاب شدن پیاز و تغییرات قیمتی این محصول گفت: قیمت پیاز ۳ روز اخیر شدیدی داشت و حتی در میادین به ۱۵ هزار تا ۱۹ هزار تومان رسید که علتش نبود بارندگی بود و کشاورزان ما در دیسمان و باوجستان، جیرفت و بندرعباس توانستند بار را به‌موقع برداشت کنند. همچنین، در این مدت درب انبارها باز شد و طی دو روز، روزانه ۱۲۰۰ تا ۱۳۰۰ تن پیاز وارد میادین شد. این موضوع سبب شد پیاز و جیرفتی از ۱۵ هزار تا ۱۹ هزار تومان و پیاز زنجان و اصفهان از ۱۹ هزار تا ۲۰ هزار تومان به فروش برود. دارایی نژاد ادامه داد: هفته گذشته وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد که ۵۰ هزار تن بار پیاز وارد کرده است اما واقعیت این است که در بازار و میادین تهران چیزی نیامده که قابل احساس و نمود باشد. چون اگر واقعا پیاز در این حجم وارد شده بود قیمت پیاز به مرز ۱۵ هزار تومان می‌رسید و در آن ثابت می‌شد ولی این روزانه هر کیلو پیاز روزانه ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ تومان گران‌تر می‌شود. رئیس اتحادیه بارفروشان تهران درباره گرانی موز هم گفت: قیمت موز به دلار بستگی دارد و وارد کنندگان چون اعتباری می‌خرند و ارز هم هنوز ثبات قیمت پیدا نکرده است و مجبورند قیمت را بالاتر بدهند البته به آنها نرخ داده‌ایم و وارد کنندگان مجازند روی هر کیلو موز تا حدود ۳ هزار تومان افزایش قیمت داشته باشند که با احساب سود ۳ هزار تومان آنها الان هر کیلو موز در میادین ۶۰ تا ۶۶ هزار تومان فروخته می‌شود. دارایی نژاد با اشاره به گرانی پرتقال گفت: آذرماه به کشاورزان اعلام شد که به دلیل برودت هوا محصول خود را زودتر از روی درخت بچینند اما متاسفانه حدود ۳۰ درصد پرتقال‌ها روی درخت ماند و سرمای اخیر منجر به یخ زدن پرتقال‌ها روی درخت شد و سرمای اخیر منجر به یخ زدن شد. محصول یخ‌زده هم تلخ می‌شود، برای همین الان محصولی که در انبار است ۲ تا ۳ هزار تومان افزایش قیمت یافته است. رئیس اتحادیه بارفروشان تهران در مورد قیمت پرتقال و سیب پیاز کرد: پرتقال در میادین سطح شهر از ۸ هزار تا ۱۵ هزار تومان به فروش می‌رود. سیب قرمز دماوندی از ۱۵ هزار تا ۲۵ هزار؛ سیب سفید دماوندی ۲۰ تا ۳۰ هزار تومان؛ و سیب قرمز سلماس و نقده ۲۳ تا ۲۴ هزار تومان و نوع سفید آن تا ۲۶ هزار تومان است.

مزایده‌عمومی
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز
مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج در نظر دارد مغازه موسوم به چرم خودرو از فضای مازاد خود را از طریق مزایده عمومی بصورت اجاره یکساله واگذار نماید. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۳۲۵۴۳۵۴۵ تماس حاصل نموده یا به واحد پشتیبانی مراجعه فرمایید.
شناسه آگهی: ۱۴۵۵۸۱۹
رحمت اله نژاد فلاح
مدیر آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج

مزایده‌عمومی
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز
مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج در نظر دارد مغازه موسوم به لوکس فروشی از فضای مازاد خود را از طریق مزایده عمومی بصورت اجاره یکساله واگذار نماید. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۳۲۵۴۳۵۴۵ تماس حاصل نموده یا به واحد پشتیبانی مراجعه فرمایید. شناسه آگهی: ۱۴۵۵۸۲۲
رحمت اله نژاد فلاح
مدیر آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج

نیم نگاه

شرط بهبود روابط ایران و چین

دنیای اقتصاد- ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران برای سفری سه‌روزه و به دعوت همتای چینی خود راهی پکن شد. در این سفر علاوه بر علی باقری و رئیس کل بانک مرکزی، شش وزیر کابینه دولت سیزدهم نیز رئیسی را همراهی خواهند کرد. «دنیای اقتصاد» در این گزارش به بهانه سفر رئیس‌جمهور به یک پرسش راهبردی پاسخ داده مبنی بر اینکه شرط بهبود روابط ایران و چین چیست؟

سرانجام پس از چند هفته گمانه‌زنی درباره زمان سفر رئیس‌جمهور به پکن، سخنگوی وزارت امور خارجه چین اعلام کرد که ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری ایران بنا به دعوت همتای چینی خود به این کشور وارد خواهد شد. رئیسی، نخستین میهمان ارشد رئیس‌جمهور چین در سال نو چینی است.

روابط ایران و چین نیز مانند روابط ایران با اغلب کشورهای دنیا متاثر از برجام با اعمال تحریم‌ها علیه ایران فراوفرود داشته است. به‌ویژه که کانون روابط تهران و پکن بر اقتصاد متمرکز است. بنابراین رفع تحریم‌ها، مناسبات اقتصادی دو طرف را بهبود بخشیده و در زمان‌هایی مانند خروج دونالد ترامپ از برجام و بازگشت برخی تحریم‌ها این روابط تحت‌تاثیر قرار گرفته است. چینی‌ها در دو دهه گذشته تلاش کردند که به شریک تجاری اول ایران تبدیل شوند؛ این در حالی است که پیش از چین، تا مدت‌ها آلمان بالاترین تراز تجاری را با ایران داشت اما در دو دهه اخیر چینی‌ها به تدریج به تناسب نفوذ و رشد اقتصادی‌شان در جهان و در منطقه خاورمیانه و خلیج‌فارس به عنوان شریک اول اقتصادی ایران نیز شناخته شدند. در دوره تحریم‌ها، چین نیز مانند اغلب کشورها روابط اقتصادی‌اش با ایران تحت‌تاثیر قرار می‌گرفت اما این کشور تمایل داشت که روابط اقتصادی با ایران را در شرایط سخت تحریمی هم در دوره ریاست جمهوری باراک اوباما هم دونالد ترامپ و هم جو بایدن به صورت حداقلی حفظ کند. یکی از دلایل چین احتیاطی در الگوهای رفتاری چین به این مساله بازمی‌گردد که پکن در منطقه خاورمیانه برای خود منافع اقتصادی بیشتری تعریف کرده تا منافع امنیتی و سیاسی و به همین دلیل در دوره تحریم‌ها از به چالش کشیدن نظم مستقر در منطقه خودداری می‌کند و ناخودآگاه این مناسبات اقتصادی از رژیم تحریم‌ها به شدت تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد.

با نگاهی به شرکای تجاری ایران در دهه ۹۰ که طی آن هم برجام امضا شد و هم ترامپ از برنامه جامع اقدام مشترک خارج شد در می‌یابیم که چین همواره جزو اولین یا دومین شرکای اقتصادی ایران بوده است. امضای برجام در سال ۹۴ موجب شد روابط با بازیگران مختلف با افزایش ارزش تجارت خارجی رو به‌رو شود. آمد و رفت‌های کشورهای خارجی به ایران پس از امضای برجام انگیزه فعالان اقتصادی را بیشتر کرد و چراغ سبز کشورها به همکاری با ایران موجب افزایش حجم تجارت ایران تا بیش از ۱۰ میلیارد دلار در سال ۹۵ شد. آمارهای ثبت شده در سال ۹۵ بیانگر ارزش تجارت ۸۷ میلیارد و ۷۲۶ میلیون دلاری است. افزایش تجارت خارجی در سال ۹۶ نیز ادامه یافت و ارزش آن به ۱۰۱ میلیارد و ۴۴۱ میلیون دلار رسید و طبیعتا سهم روابط ایران و چین نیز در این افزایش ارزش تجارت نقش بسزایی داشت. اما در سال ۹۷ بحران‌های جدیدی در اقتصاد و روابط بین‌المللی ایران ایجاد شد. ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا به صورت یک‌طرفه از برجام خارج شد و بازگشت تحریم‌های اقتصادی علیه ایران، شرایط اقتصادی کشور را تغییر داد. با این حال بازهم چین به عنوان شریک اول ایران باقی مانده بود، اما سطح تجارت بین دو کشور کاهش زیادی یافت. در سال ۹۷ بیشترین صادرات کالا به کشورهای چین، عراق، امارات، افغانستان و کره‌جنوبی صورت گرفته است. بیشترین واردات نیز از کشورهای چین، امارات، ترکیه، هند و آلمان انجام شده است.

در بحبوحه تحولات در سیاست خارجی ایران، امضای سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین در تاریخ هفتم فروردین ماه ۱۴۰۰ در اینتا نقطه عطفی در روابط دو کشور و سیاست خارجی ایران قلمداد شد. اما با گذشت نزدیک به دو سال از امضای این قرارداد و عملیاتی نشدن آن این گمانه مطرح می‌شود که در حال حاضر با بسترهای لازم برای اجرایی شدن مفاد این سند وجود ندارد یا طرف چینی نمی‌خواهد برای این سند ریسک کند و در شرایطی که ایران تحت رژیم تحریم‌ها قرار دارد، وارد همکاری‌های گسترده‌تر با تهران شود. شاید دلیل حساسیت ایران در مورد سفر اخیر شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین به عربستان سعودی و امضای قرارداد‌های کلان با سعودی‌ها همین مساله باشد که آنها هنوز هیچ گامی برای اجرایی شدن سند ۲۵ ساله برنداشته‌اند اما قراردادهایی که با ریاض بسته‌اند بسیار گسترده و بلندمدت است. حتی چینی‌ها امضای سند همکاری ۲۵ ساله را به دوره‌ای موکول کردند که مطمئن شدند ترامپ رفتنی است و احتمالا فرد دیگری وارد کاخ سفید خواهد شد. این در حالی است که در ابتدای امر، ایران سند همکاری ۲۵ ساله با چین را بسیار با جدیت دنبال می‌کرد و شاهد تلاش‌های بسیاری جهت در دوره ریاست جمهوری روحانی و چه رئیسی برای امضا و عملیاتی شدن آن بودیم. مصداق آن هم اینکه ایران یک نماینده سطح بالا یعنی علی لاریجانی را برای پیگیری این پرونده انتخاب کرد. بنابراین یک منفیر مداخله‌گر در روابط بین تهران و پکن وجود دارد و آن منفیر مداخله‌گر، منفیری است که به وضعیت ایران در نظام بین‌الملل مربوط می‌شود. البته تئوری‌هایی در ایران توسط برخی طرفداران روابط با چین ارائه می‌شود که امضای توافق نامه ۲۵ ساله با ایران در زمان تحریم را نشان‌دهنده آن می‌دانند که چین دیگر بازیگری نیست که ریسک مواجهه با آمریکا را به جان نخرد؛ چرا که قدرتش افزون شده است. اما در عمل در فعل و انفعالات دو سال گذشته این نظریه تا حدودی ابطال شده است. الگوی رفتاری چین گواهی می‌دهد که این کشور تنها در شرایطی حاضر به ریسک سیاسی و امنیتی است که منافع فوری و حیاتی‌اش در معرض خطر قرار گیرد و این مطلب نسبت مستقیمی با بحث ژئوپلیتیک و دوری و نزدیکی به چین دارد.

به همین دلیل نیز چین در این منطقه حاضر به پرداخت ریسک و هزینه امنیتی نیست و ترجیح می‌دهد سکوی نفوذش در منطقه از طریق حوزه اقتصادی انجام شود. منطق روابط پکن در منطقه، اقتصادی است و از اینتا نیز ستون اصلی برای تامین انرژی چین یعنی از اواخر دهه ۸۰ عربستان سعودی و امارات بودند. در واقع ایران به دلیل وضعیت غیرعادی در نظام بین‌الملل و رژیم تحریم‌ها در عمل از اولویت‌بندی برای تامین انرژی چین خارج شد به بیان دیگر برای چین اهمیت دارد که با کشورهایی وارد تعامل اقتصادی شود که در نظام بین‌الملل وضعیت عادی داشته باشند و در عین حال از ظرفیت بالایی برای صادرات انرژی برخوردار باشند که ایران از هیچ یک از این دو ویژگی در حال حاضر برخوردار نیست. در چنین شرایطی ایران نیز باید سیاست خارجی خود و مناسبات اقتصادی‌اش را به گونه‌ای تنظیم کند که روابط دوجانبه با چین را در دل روابط با نظام بین‌الملل قرار دهد. تمرکز صرف ایران بر روابط با یکن مطلوبیت‌های لازم را از آن کشور نمی‌کند بلکه لازمه دستیابی به چنین مطلوبیت‌هایی و همچنین ارتقای کیفی روابط دوجانبه میان تهران و پکن همه‌جانبه‌گری در حوزه سیاست خارجی است یعنی ضمن اینکه تلاش می‌کنیم روابطمان را با چینی‌ها مستحکم و تقویت کنیم، از عادی‌سازی وضعیت ایران در نظام بین‌الملل نیز نباید غفلت کرد.

Alborz.payam@gmail.com